

PROGRAM SVIT

ZGODBA O USPEHU

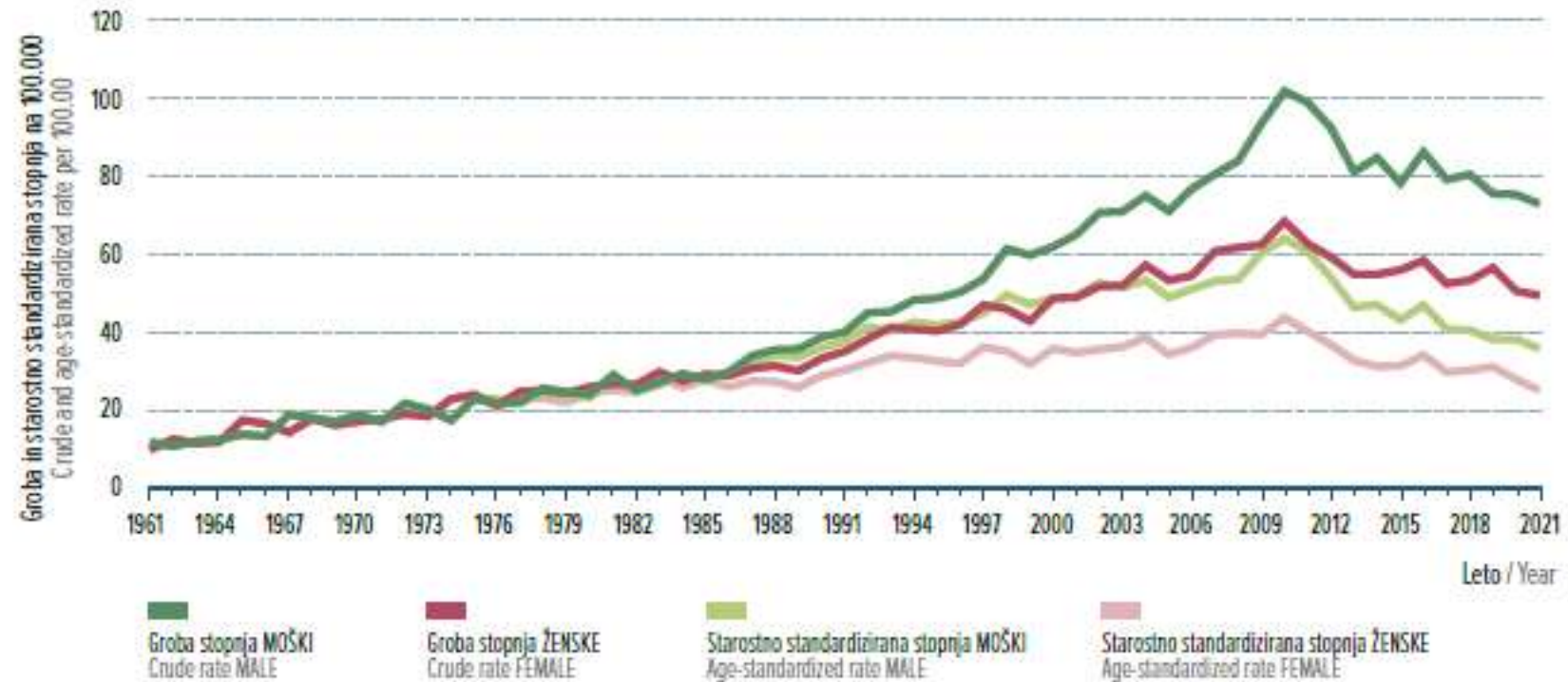
dr. Dominika Novak Mlakar

prim. Tatjana Kofol Bric, Doroteja Muhič, Ana Lucija Škrjanec

Debelo črevo in danka (C18–C20)

VIR: Rak v Sloveniji 2021. Ljubljana: Onkološki inštitut Ljubljana, Epidemiologija in register raka, Register raka Republike Slovenije, 2024.

Incidenca
Incidence
Slovenija
1961–2021

PROGRAM SVIT

Program Svit je državni **program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki**. V Sloveniji deluje od leta 2009.

Program Svit v posamezen cikel povabi cca. **600.000 ljudi, starih med 50. in 74. let, z urejenim zdravstvenim zavarovanjem.**

Delovanje programa opredeljeno v:

- Pravilniku o izvajanju državnih presejalnih programov za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka (UL 68/2019)
- Zakonu o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva.

V program so posamezniki vabljeni **vsaki dve leti**. Presejalni krogi:

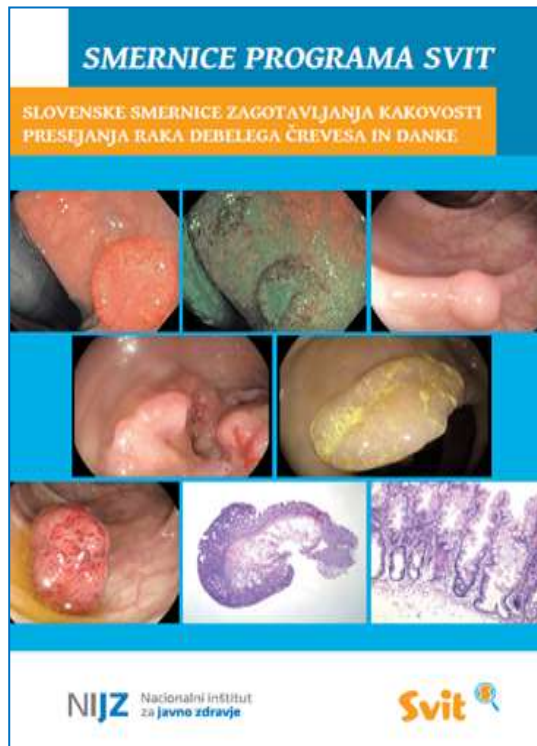
- 1. presejalni krog: april 2009 – marec 2011,
- 8. presejani krog: januar 2023 – december 2024.

Program Svit kot presejalni test uporablja **imunokemični test na prikrito krvavitev v blatu**.

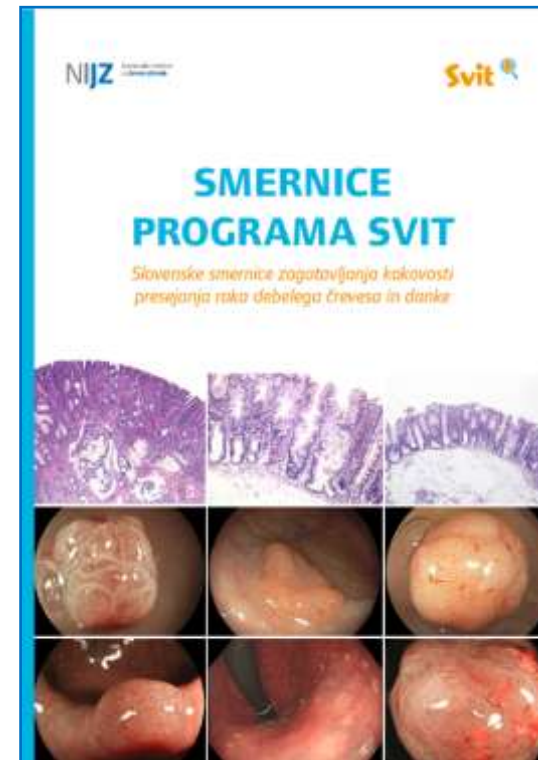
Osebe s pozitivnim presejalnim testom so napotene na **kolonoskopijo**

SMERNICE PROGRAMA SVIT

Tepeš B, Kasesnik K, Novak Mlakar D (eds). **SMERNICE PROGRAMA SVIT**. Slovenske smernice zagotavljanja kakovosti presejanja raka debelega črevesa in danke. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2016.

Tepeš B, Novak Mlakar D (eds). **SMERNICE PROGRAMA SVIT**. Slovenske smernice zagotavljanja kakovosti presejanja raka debelega črevesa in danke. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023.

MEJNIKI PROGRAMA SVIT

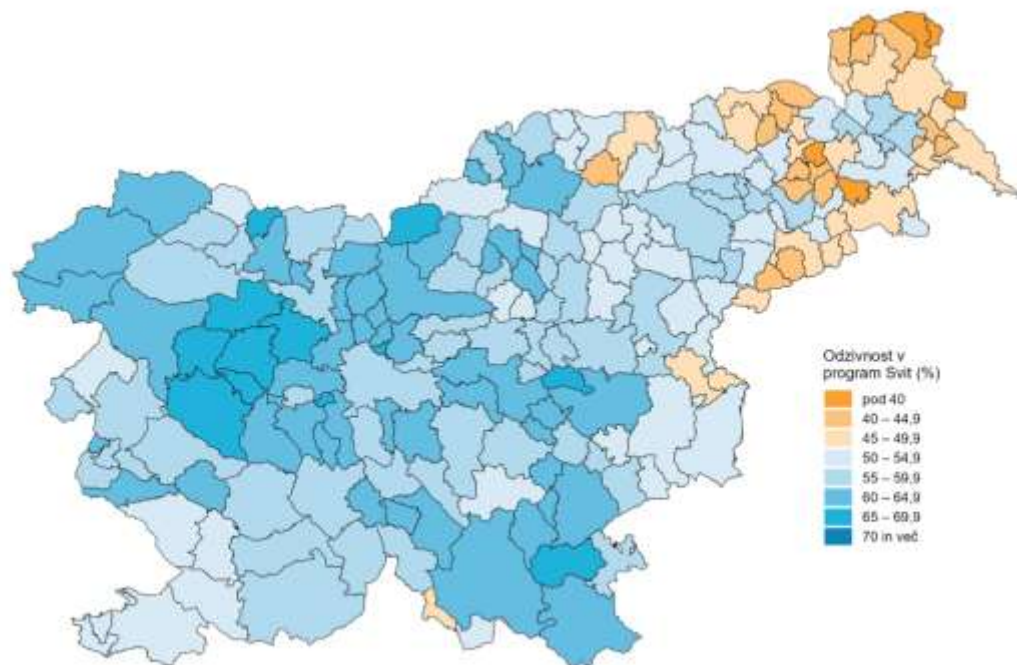
- **2006** Soglasje Zdravstvenega sveta k predlogu
- **2008** Začetek pilotne faze
- **2008** Prva spletna stran
- **2009** Začetek presejanja na državni ravni
- **2010** Vzpostavitev Svitovih kontaktnih točk v zdravstvenih domovih
- **2011** Prvič zaznan padec incidence raka debelega črevesa in danke
- **2014** Ustanovitev multidisciplinarnega konzilija
- **2014** Prvi Svitov dan
- **2015** Gradiva v slovenskem znakovnem jeziku
- **2015** Dvig starostne meje vabljenih na 74 let
- **2016** Odzivnost v zdravstvenih regijah > 60%; Svitove smernice, 1. izdaja
- **2018** Začetek izvajanja operativnih kolonoskopij v Programu Svit
- **2019** Sedacije ob Svit kolonoskopijah
- **2020** Covid leto - Svit na preizkušenji
- **2023** Svitove smernice, 2. izdaja
- **2024** Zaključek 8. presejalnega kroga

IZVAJALCI IN PODPORNIKI PROGRAMA SVIT

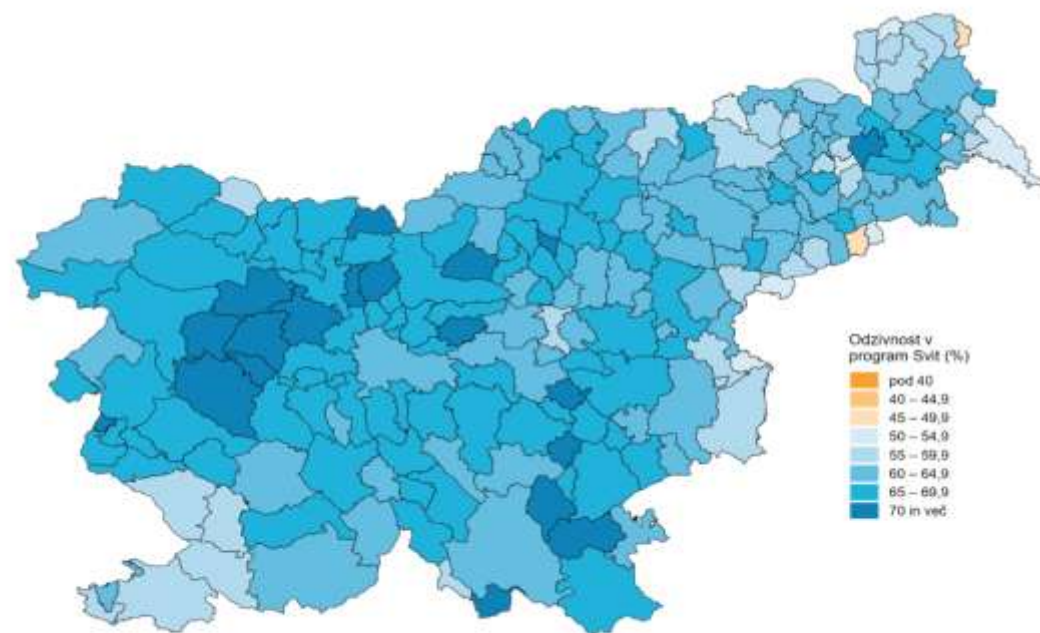

REZULTATI PROGRAMA SVIT V ŠTEVILKAH

Ključni kazalniki po 2-letnih presejalnih krogih	Prvi	Drugi	Tretji	Četrti	Peti	Šesti	Sedmi
Ciljna populacija – vabljeni	536.709	502.488	501.391	607.123	611.764	616.829	629.224
Pokritost ciljne populacije z vabili	99,3%	99,6%	99,6%	99,6%	99,6%	99,6%	99,6%
Odzivnost na vabila – vrnjena izjava o sodelovanju	56,9%	57,8%	59,9%	62,2%	64,0%	64,6%	64,1%
Pacienti neustrezni za presejanje (samoporočanje in v programu odkrita patologija kolorektuma)	12,5%	7,7%	5,5%	6,2%	6,1%	6,0%	5,9%
Presejanost - vrnjeni vzorci blata	49,9%	52,8%	55,7%	58,0%	59,7%	60,1%	59,7%
Pozitivni FIT testi med testiranimi	6,2%	6,0%	6,0%	6,8%	6,1%	6,1%	5,5%
Delež oseb, ki opravijo kolonoskopijo po pozitivnem FIT	90,9%	92,2%	93,1%	92,6%	93,6%	93,2%	93,7%

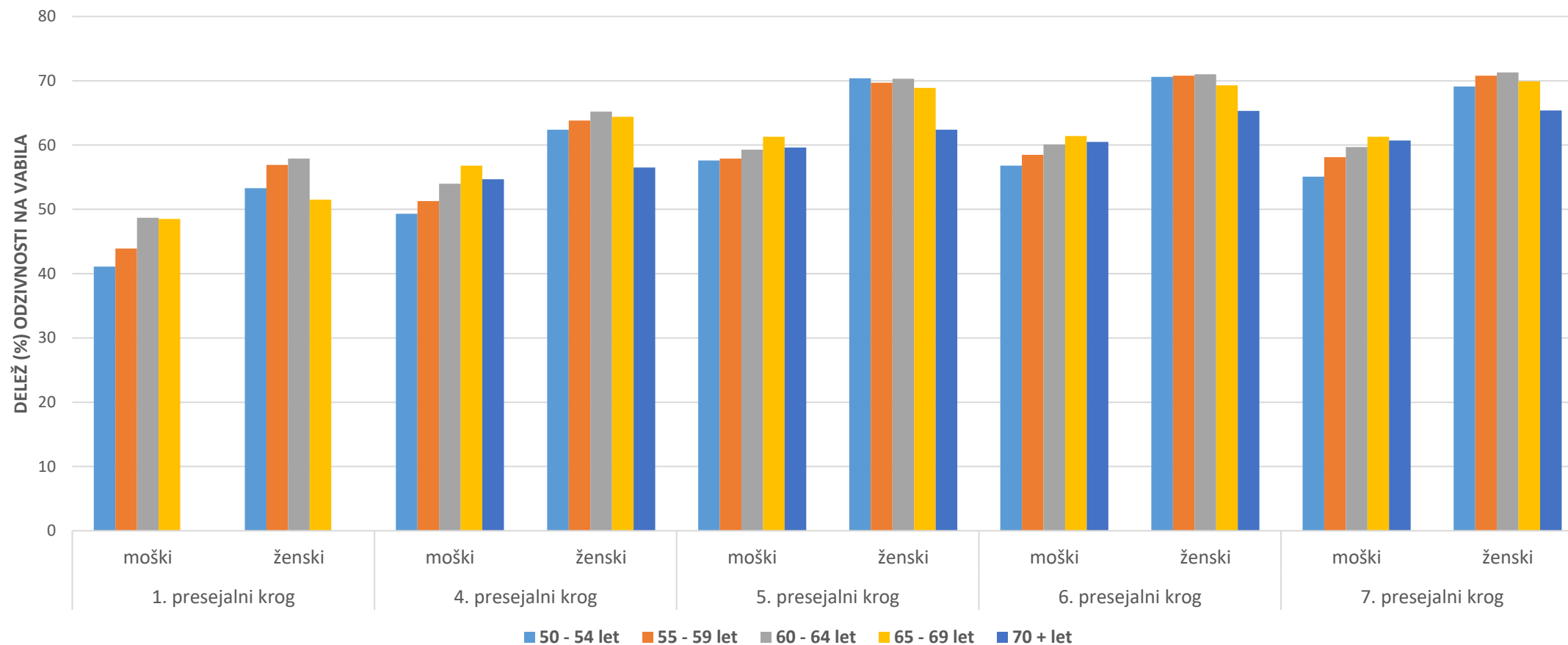

**Odzivnost na vabila
1. presejalni krog (56,9 %)**

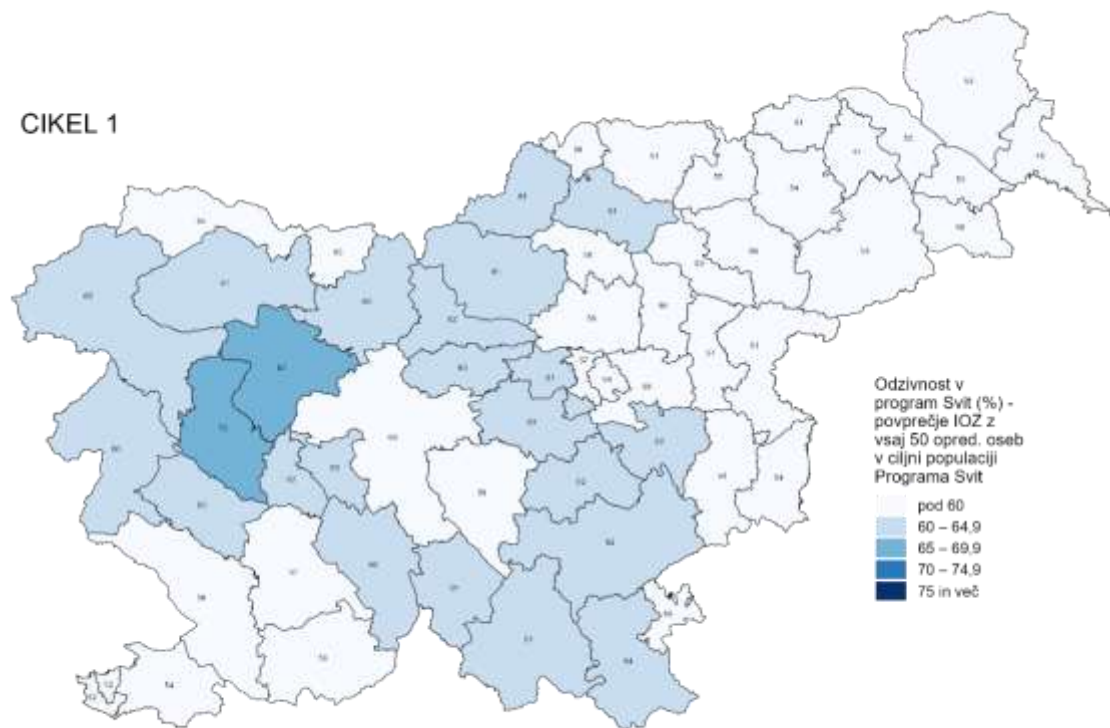
**Odzivnost na vabila
7. presejalni krog (64,1 %)**

ODZIVNOST PO STAROSTI IN SPOLU, 1., 4.-7. presejalni krog

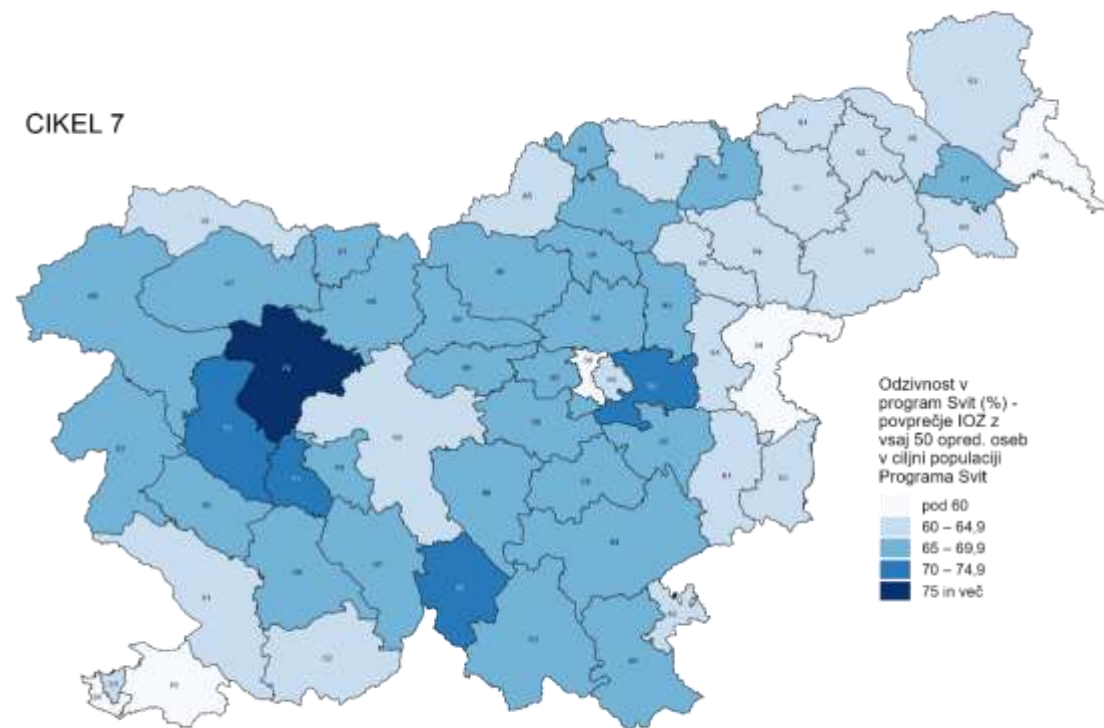

ODZIVNOST NA VABILA PRI IZBRANIH OSEBNIH ZDRAVNIKIH PO UPRAVNIH ENOTAH, 1. IN 7. PRESEJALNI KROG (povprečje z vsaj 50 opredeljenimi pacienti v ciljni populaciji Programa Svit)

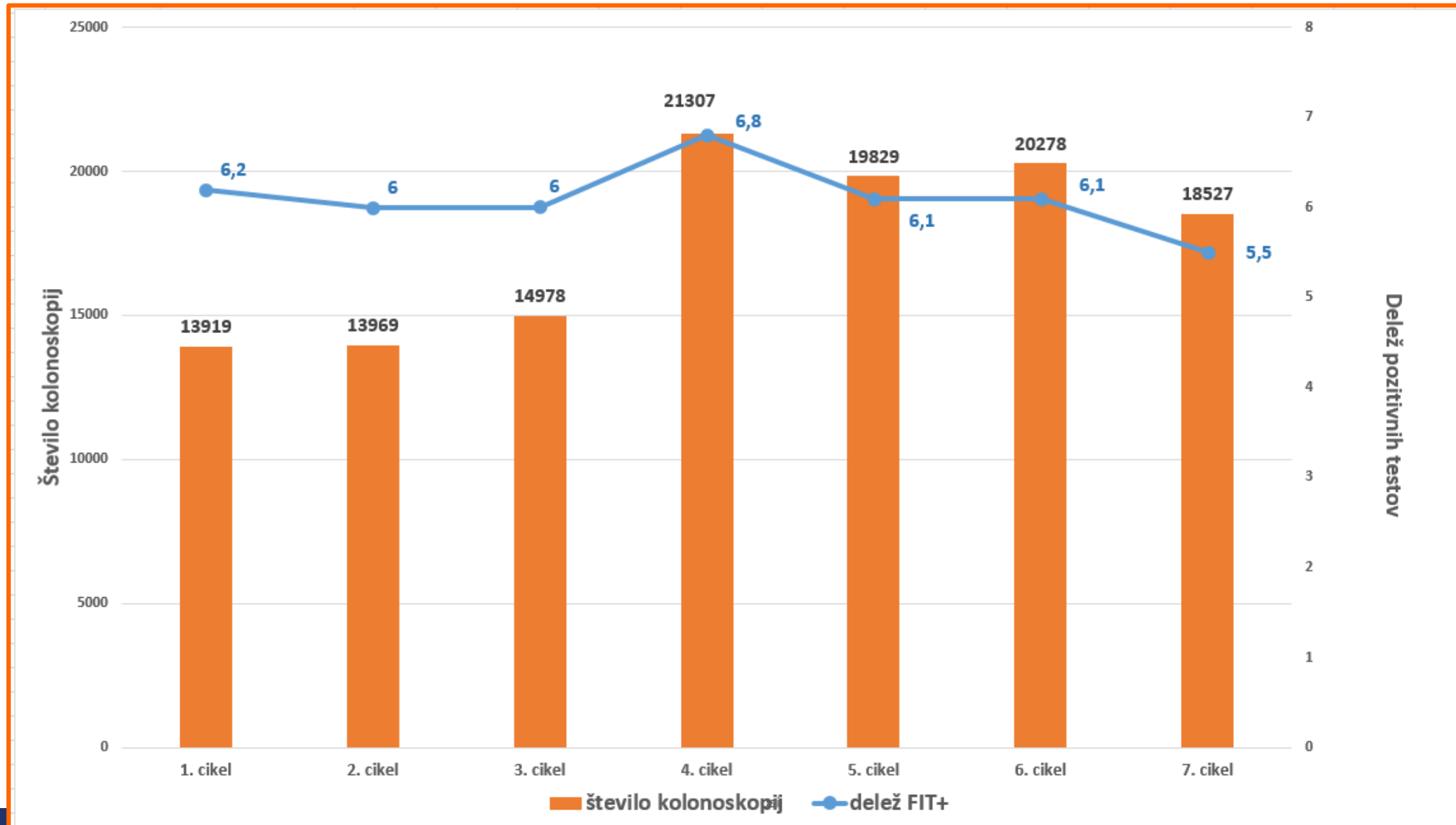
CIKEL 1

CIKEL 7

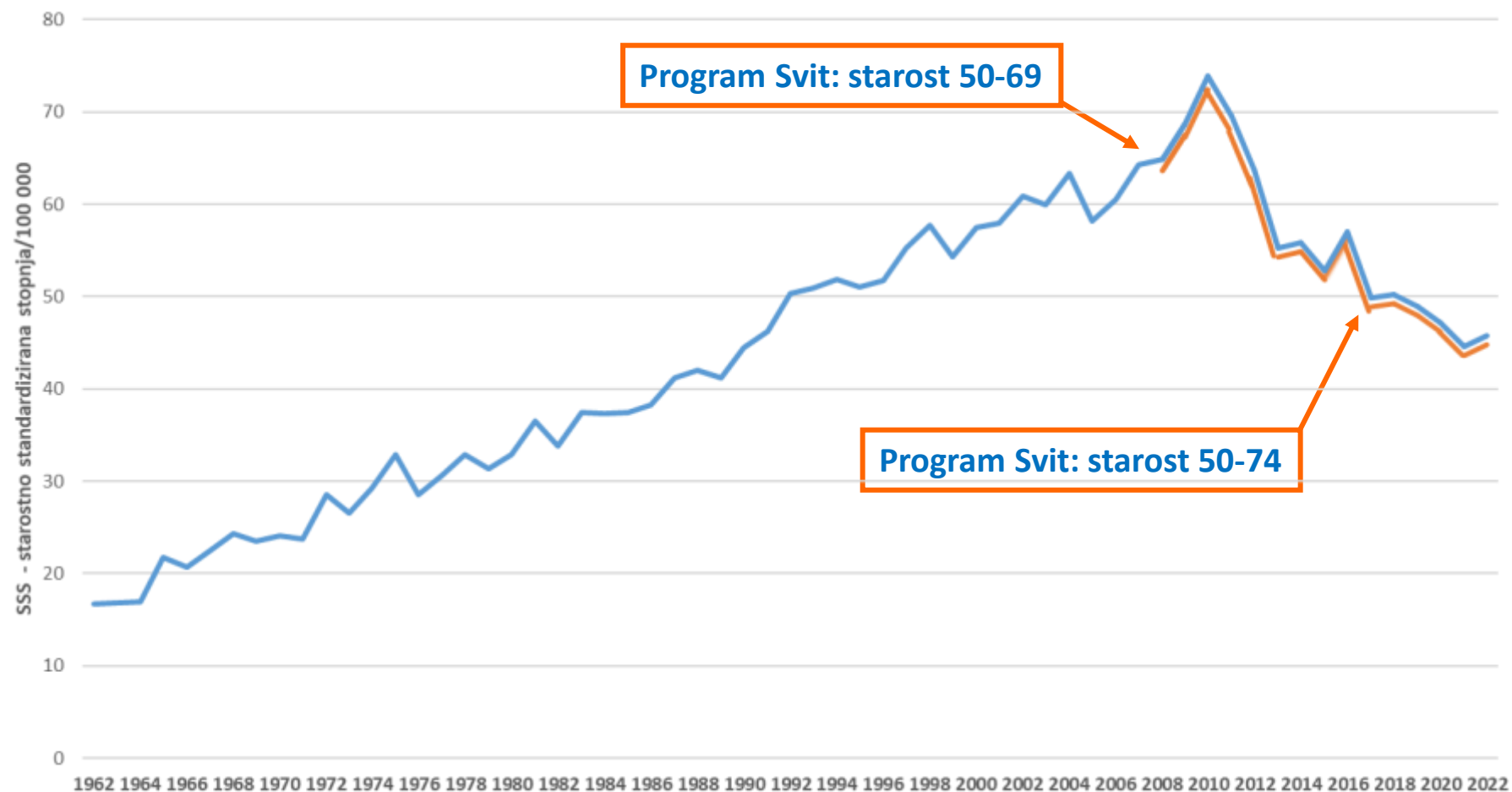
DELEŽ POZITIVNIH FIT IN ŠTEVILO KOLONOSKOPIJ, 1. - 7. PRESEJALNI KROGI

1. Nacionalni posvet o rakih prebavil
25. november 2025

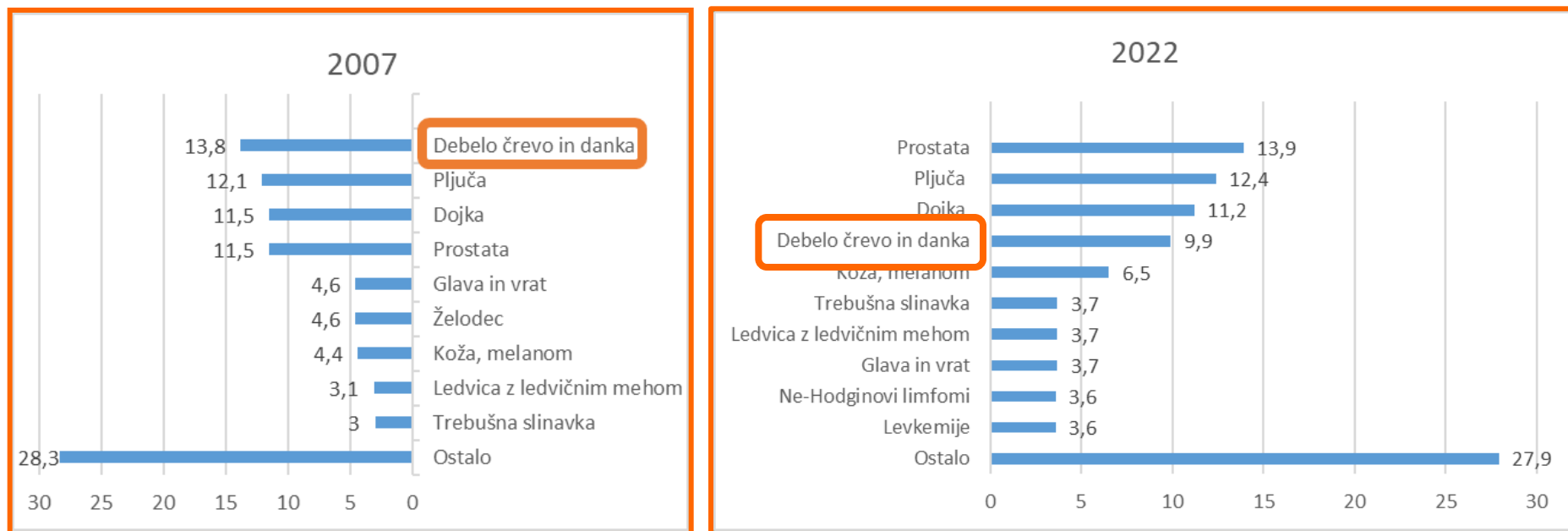
ZMANJŠEVANJE NOVIH PRIMEROV RDČD OD LETA 2011

Vir: Register raka Republike Slovenije, Onkološki inštitut, Ljubljana

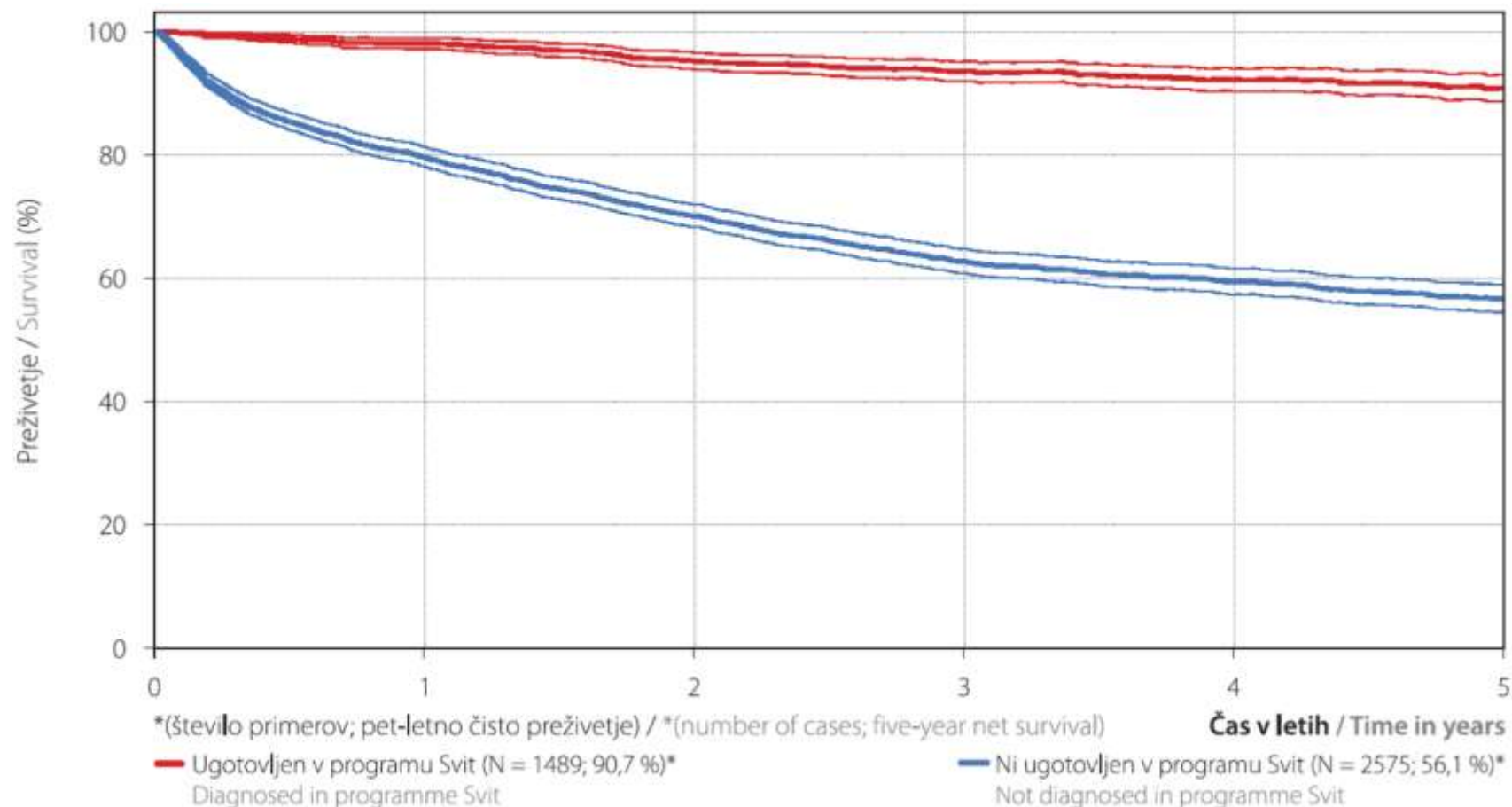
NAJPOGOSTEJŠE LOKACIJE RAKA PRI OBEH SPOLIH SKUPAJ (brez nemelanomskega kožnega raka)

Delež RDČD med vsemi raki v Sloveniji se je zmanjšal

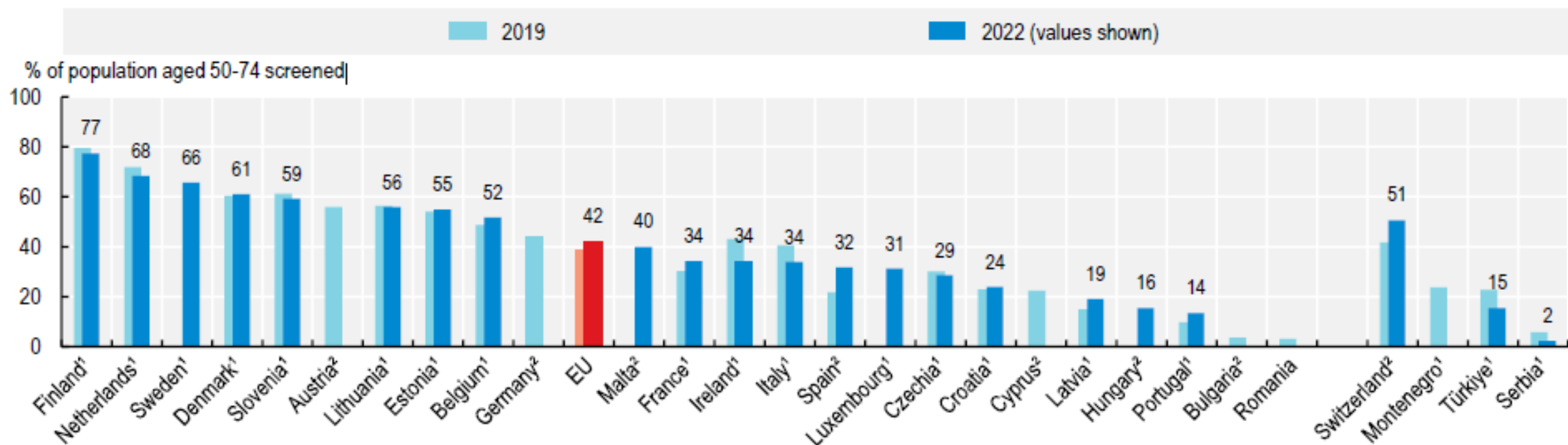

Vir: Register raka Republike Slovenije, Onkološki inštitut, Ljubljana

Čisto preživetje bolnikov z rakom debelega črevesa in danke starih 50–74 let s 95 % intervalom zaupanja glede na udeležbo v presejalnem Programu Svit, Slovenija 2012–2016.

PRESEJANOST ZA RAKA DEBELEGA ČREVEESA IN DANKE V EU

1. Podatki organiziranih programov. 2. Anketa o zdravstvenem varstvu in zavarovanju EU (EHIS)

Vir: OECD/European Commission (2024), *Health at a Glance: Europe 2024: State of Health in the EU Cycle*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b3704e14-en>.

**PAMETNO
JE POSKRIBETI ZA
SVOJO R*T.**
Vsaj enkrat na dve leti.

STE VEDELI, da je rak debelega črevesa ali danke zelo dobro ozdravljiva bolezen, če jo odkrijemo zgodaj?

Program Svit je državni program presojanja in zgodnjega odkrivanja prednkavh sprememb in raka na debelem črevesu in danki. Namenjen je moškim in ženskam med 50. in 74. letom starosti, ki vsaki dve leti prejmejo vabilo v program. Odstovite se na vabilo Programa Svit in preprečite razvoj raka na debelem črevesu ali danki.

www.program-svit.si **NIJZ** **Svit**

**ŠKOLJKA SKRIVA
DRAGOCENOST,
ki vam lahko reši življenje.**

**Poskrbite zase in se odzovite
na vabilo Programa Svit.**

Svit www.program-svit.si

SREČANJE Z AMBASADORJI IN SODELAVCI OE NIJZ, 5.9.2024

1. Nacionalni posvet o raki prebavil
25. november 2025